

A feltételben y helyére 1-et írva kapjuk, hogy minden $x \in \mathbf{R}$ esetén $|f(x)| = |x - 1|$, azaz minden $x \in \mathbf{R}$ -re

$$(1) \quad \text{vagy } f(x) = x - 1, \quad \text{vagy } f(x) = 1 - x.$$

A feladat egy megoldását kapjuk, ha minden $x \in \mathbf{R}$ -re az első eset teljesül, vagyis a függvény x helyen felvett értéke $x - 1$ minden $x \in \mathbf{R}$ -re:

$$f : x \mapsto x - 1.$$

Valóban, ekkor

$$|f(x) - f(y)| = |(x - 1) - (y - 1)| = |x - y|.$$

Hasonlóan megoldást kapunk, ha minden x -re (1)-ben a második lehetőség teljesül, azaz

$$f : x \mapsto 1 - x.$$

Vajon vannak-e olyan függvények, melyeknél mindkét lehetőség előfordul, vagyis amikor valamilyen, 1-től különböző $x \in \mathbf{R}$ valós számra $f(x) = x - 1$, és valamilyen, szintén 1-től különböző $y \in \mathbf{R}$ valós számra $f(y) = 1 - y$.

Beláthatjuk, hogy ilyen megoldása nincs a feladatnak. Ugyanis a feladatban szereplő feltételt *erre* az (x, y) számpárra felírva

$$|x - y| = |f(x) - f(y)| = |(x - 1) - (1 - y)|,$$

azaz

$$|(x - 1) - (y - 1)| = |(x - 1) + (y - 1)|.$$

Ha két szám – jelen esetben $(x - 1)$ és $(y - 1)$ – különbségének és összegének abszolút értéke egyenlő, akkor a két szám egyike 0, vagyis vagy $x = 1$, vagy $y = 1$. Ez pedig lehetetlen, hiszen mindkét lehetőséget kizártuk.

A feladat feltételének tehát két függvény tesz eleget: az egyik az x helyen az $x - 1$ értéket veszi fel, a másik az x helyen az $1 - x$ értéket.

Megjegyzés. A dolgozatok nagy része azt a pontatlan következtetést tartalmazta, hogy ha $|f(x)| = |x - 1|$, akkor vagy $f(x) = x - 1$, vagy $f(x) = -(x - 1)$. A következtetés ebben a formájában csak akkor helyes, ha ezekben az egyenlőségekben a megfelelő függvények egy adott helyettesítési értéke szerepel. A megoldók azonban magukra a függvényekre gondoltak. Így viszont az állítás már nem igaz: végtelen sok olyan f függvény van, amelyre $|f(x)| = |x - 1|$. Az abszolút érték felbontásának az egyenletek megoldásakor használt módszere itt azért vezet hibás okoskodáshoz, mert most maga a függvény az ismeretlen, nem pedig értelmezési tartományának bizonyos elemei. A $f(x)$ ugyanúgy jelöli a függvényt, és a helyettesítési értéket is. Ez általában nem zavaró. Itt azonban sokakat megtévesztett, és egy helyettesítési értékekről szóló állítást formailag egy, a függvényről szóló állítással azonosítottak.